

**Súkromná materská škola Zdravé dieťa,
Severné nábrežie 20, 040 01 Košice**

Program adaptácie detí v materskej škole

Vypracoval : MUDr. Daniela Šafčáková

2022

Malá príručka veľkých rád pre rodičov

Rozvojové možnosti detí

Vstup dieťaťa do materskej školy je významným medzníkom vo vývine dieťaťa. Prináša zmeny nielen v jeho živote, ale aj celej rodiny. Adaptáciu dieťaťa v materskej škole ovplyvňuje okrem vývinových predpokladov dieťaťa aj výchovný štýl, sociálny status dieťaťa v rodine a množstvo iných faktorov.

Cieľom adaptačného programu je uľahčiť dieťaťu príchod do materskej školy, pomôcť rodičom pri nástupe dieťaťa do materskej školy.

Adaptačný proces je u detí rôzny a netrvá rovnako dlho.

V predškolskom období prebiehajú u detí podstatné zmeny v perceptuálno-motorickej, kognitívnej a sociálno-emocionálnej oblasti. Vzhľadom na rozdielne vnútorné predpoklady a odlišné podmienky rodinného výchovného prostredia s rôznou kultúrnou a socioekonomickou úrovňou sa dieťa rozvíja vlastným individuálnym tempom. Preto sú aj medzi deťmi rovnakého veku prirodzené individuálne rozdiely v dosiahnutej rozvojovej úrovni. Keďže každé dieťa je jedinečnou a neopakovateľnou osobnosťou, učiteľka rešpektuje vývinové špecifiká, uplatňuje individuálny prístup, rešpektuje psychické predpoklady dieťaťa, zváži a hľadá možnosti ako dieťa v prípade potreby upokojí - pohladenie, úsmev, náruč... , zabezpečí pocit istoty, bezpečia a citovej stability.

V pedagogickej praxi a pri správnych výchovných postupoch učiteľkám pomáha správna orientácia v **základných rozvojových možnostiach** detí.

Deti 2-3 ročné sú málo samostatné a preto aj závislé na dospelých osobách. V adaptačnom období, ale tiež krátko po chorobe či víkende sú odkázané na pomoc a citovú podporu dospelého. Prevláda silná citová väzba na matku. Pozornosť dieťaťa je nestála, vnemy majú syntetický ráz, sú celostné a nepresné. Postupne s automatizáciou pohybových činností sa pozornosť dieťaťa prenáša na cieľ a výsledok činnosti. Imitácia činnosti dospelého, jeho napodobňovanie je najzákladnejší spôsob učenia sa detí v tomto veku, intenzívne sa osvojuje a rozvíja reč dieťaťa, zlepšuje sa celková zrozumiteľnosť reči. Je nie len prostriedkom sociálnej komunikácie ale aj dôležitým prostriedkom komunikácie citov.

Deti 3-4 ročné sú tiež ešte málo samostatné. Postupne sa táto situácia mení, pretože v tomto veku prudko prebieha proces osamostatňovania dieťaťa, najmä pri utváraní a rozvíjaní návykov a zručností sebaobsluhy, no i v iných činnostiach. Proces sebauvedomovania úzko súvisí s vývinovou zvláštnosťou – detský negativizmus resp. detský vzdor. Tieto prejavy správania postupne doznievajú, dieťa sa stáva osobnosťou, postupne nadobúda vlastnú identitu. City sa vyznačujú protichodnosťou, z toho dôvodu býva dieťa citovo nestále, náladové a rozrušia ho aj úplné maličkosti. Preto potrebuje prostredie plné istoty a bezpečia. Zlepšuje sa hrubá motorika a celková koordinácia pohybov, manipulácia s predmetmi, utvárajú sa základy jemnej motoriky. Výrazne sa utvárajú a zdokonaľujú kultúrno-hygienické a mravné návyky, sebaobslužné návyky a elementárne pracovné zručnosti. Na vykonanie týchto činností však dieťa potrebuje primeraný čas. Pozornosť je ešte stále nestála a krátkodobá, dieťa rýchlo mení predmet svojich záujmov. Hra dieťaťa trvá krátko a je pomerne jednoduchá. Udržiava si individuálny ráz aj napriek tomu, že sa súbežne hrá niekoľko detí vedľa seba. Skupinky utvárajú deti v závere tretieho roku a objavujú sa náznaky skupinovej hry.

Deti 4-5 ročné sú už samostatnejšie a pohotovejšie. Majú pomerne dobre osvojené hygienické, niektoré pracovné a mravné návyky ako aj základy kultúrneho správania. Rozkolísanosť citových stavov postupne ustupuje a začínajú sa objavovať náznaky vyšších

citov, poznávacích, morálnych, estetických a sociálnych. Dieťa sa v tomto veku lepšie prispôsobuje prijatým pravidlám správania sa v skupine a ľahšie nadväzuje kontakty s inými deťmi. Zapája sa do skupinových činností a objavujú sa u neho náznaky kooperatívneho správania. Čas zotrávania v individuálnej hre alebo činnosti sa predlžuje. Zdokonaľuje sa pohybová koordinácia, hrubá motorika, postupne sa zlepšuje aj jemná motorika a automatizujú sa pohybové návyky. Myslenie dieťaťa sa v tomto veku spája s konkrétnym cieľom, ku ktorému smeruje konanie. Rozvoj predstavivosti a fantázie, rýchle pokroky v reči a myslení umožňujú dieťaťu nastoľovať stále nové problémy, na ktoré samo nedokáže nájsť odpoveď, preto sa ich pokúša riešiť kladením množstva otázok dospelým. Reč postupne stráca situačný ráz a stáva sa nástrojom myslenia a prostriedkom sociálnej komunikácie. Senzomotorické a rozumové skúsenosti dieťaťa sú čoraz širšie. Poznanie okolitej skutočnosti je však stále povrchné, pretože dieťa ešte nechápe mnohé logické vzťahy, ktoré fakty a udalosti spájajú.

Tento proces sa kvalitatívne mení a postupne zdokonaľuje medzi **5. – 6. rokom** a jeho úroveň určuje stupeň zrelosti pred vstupom na primárne vzdelávanie.

Ako môžu pomôcť rodičia dieťaťu pred vstupom do materskej školy

Vstup do materskej školy nie je pre každé dieťa samozrejmom záležitosťou. Pre dieťa začína úsek života s mnohými požiadavkami, v prostredí, ktoré sa veľmi líši od dôverne známeho domova.

Pobyt v materskej škole mu prináša rôzne zmeny - iný denný režim, prítomnosť iných detí, akceptovanie iných dospelých osôb, iná možnosť uspokojenia aktuálnej potreby či priania, pozornosť učiteľky sa zameriava na všetky deti. Prispôbenie sa novým pomerom predstavuje pre dieťa určitú záťaž.

Sú deti, ktoré si v novom prostredí zvykajú ľahšie, tešia sa do materskej školy a veľmi ľahko nadväzujú kontakty s dospelými a deťmi. Iné deti sa síce na začiatku tešia, ale po prvých skúsenostiach ju odmietajú navštevovať a potrebujú čas na adaptáciu. Sú aj také deti, ktoré si len s ťažkosťami zvykajú na nové prostredie a vstup do materskej školy je pre ne nadmernou záťažou.

Proces prispôbovania sa na nové prostredie je individuálny, je závislý od individuálnych osobitostí každého dieťaťa.

Nové skúsenosti dieťaťa v materskej škole ovplyvňujú jeho správanie doma i v materskej škole.

Rodičia môžu dieťaťu uľahčiť vstup do materskej školy tým, že mu umožnia zbierať skúsenosti už predtým a pomôžu mu vyrovnat' sa s požiadavkami postupne.

- **Trénujte odlúčenie**

Už pred vstupom do MŠ by malo dieťa vydržať krátku dobu bez mamy. Príležitostné odlúčenie mu umožní získať istotu, že mu mama neutečie, ale že sa po určitej dobe vráti. Tieto skúsenosti sa však pozitívne prejaví len vtedy, keď sa rodičia vrátia v dohodnutú dobu. Pre matku môže byť tiež ťažké odlúčiť sa od dieťaťa a nechať ho v starostlivosti „cudzích“ osôb. Dlhé lúčenie matky s dieťaťom je pre obidvoch bolestné a nepomáha. Dlhé lúčenie dieťa zneisťuje, pretože zvláštne správanie sa matky podnecuje a potvrdzuje jeho strach.

- **Umožnite dieťaťu stretávanie sa s vrstovníkmi**

Ešte pred vstupom do MŠ môžete dieťaťu sprostredkovať kontakt s rovesníkmi napr. na detskom ihrisku, v detskom centre ..., aby sa naučilo s nimi kontaktovať a vychádzať.

- **Zoznámte dieťa s materskou školou**

Rozprávajte dieťaťu o materskej škole. Usilujte sa však byť reálny, čiže žiadne "fantázie" o tom, aké krásne hračky a skvelí kamaráti ho tam čakajú. Pri dnešnom zariadení detských izieb sa môže stať, že sa vášmu dieťaťu v materskej škole na prvý pohľad žiadna z hračiek nezapáči, a to znamená sklamanie. V inom prípade sa môže stať, že s hračkou, ktorá sa vášmu dieťaťu páči, sa bude hrať iné - smelšie dieťa. K sklamaniu z prvých dojmov pristúpi aj presvedčenie, že mama alebo oco klamú, veď predsa povedali, že... Je vhodné vyjsť si na vychádzku k areálu MŠ. Nezáväzne, len tak cez plot obzerajte a hádajte spolu s vašim dieťaťom, čo môže byť vnútri (reálne), obzrite si dvor, hojdačky, preliezačky ...

- **Berte ohľad na telesnú záťaž**

Začiatok v materskej škole je pre dieťa telesne náročný. Rýchlo vyčerpá svoje sily, pretože deň v MŠ je preň únavný. Bezprostredne po návšteve materskej školy dieťa potrebuje čas na odpočinok. Väčšie aktivity, napr. veľký nákup, prechádzku, návštevu ihriska a pod., by ste mali odložiť. U detí menej telesne zdatných musíme odhadnúť dĺžku pobytu v materskej škole, aby sme nezväčšovali ich záťaženie.

Zhrnutie

1. **Vytvárať doma pohodu**
2. **Upevňovať kvalitnú citovú väzbu a zároveň trénovať odlúčenie**
3. **Umožniť stretávanie sa s rovesníkmi**
4. **Zoznámiť dieťa s materskou školou**
5. **Podporovať psychickú a telesnú odolnosť a odolnosť voči stresu**
6. **Prispôbiť domáci denný režim režimu v materskej škole**
7. **Podporovať osamostatňovanie dieťaťa, napr. v sebaobsluže: obliekaní, jedle, hygienických návykoch...**

Prejavy správania dieťaťa počas obdobia adaptácie

1. Týždeň – OBDOBIE ORIENTOVARIA SA	
<p>Ako sa prejavuje dieťa v MŠ</p> <ul style="list-style-type: none">- dieťa spoznáva prostredie MŠ,- získava informácie o novom prostredí,- pozoruje, nepokúša sa nadväzovať kontakty s ostatnými deťmi,- nezaujíma sa o aktivity detí,- nerozpráva o svojich zážitkoch,- nehrá sa intenzívne a vytrvalo,- rozpráva veľmi potichu. <p>Ako pomôže dieťaťu učiteľka</p> <ul style="list-style-type: none">- rešpektuje úlohu pozorovateľa dieťaťa,- podporuje konanie dieťaťa,- citlivo pristupuje ak dieťa plače,- podporuje u dieťaťa poznávanie pravidiel,- podporuje poznávanie prostredia MŠ,- dieťa si môže ponechať obľúbenú hračku,- poskytne podporu pre pobyt s kamarátom alebo súrodencom,- ku koncu týždňa pripraví prítiažlivú aktivitu s pokračovaním v budúcom týždni.	<p>Ako sa prejavuje dieťa doma</p> <ul style="list-style-type: none">- je uzavreté , zdržanlivé- je unavené hlukom a množstvom podnetov,- relaxuje,- potrebuje spracovať dojmy a zážitky,- obmedzuje obľúbené aktivity <p>Ako pomôže dieťaťu rodič</p> <ul style="list-style-type: none">- nelúči sa dlho s dieťaťom (dlhé lúčenie dieťa zneisťuje a podporuje strach),- ak má možnosť, ponechá dieťa v MŠ len dopoludnia,- po návšteve MŠ nechá dieťa relaxovať,- nezaťažuje dieťa veľkými aktivitami (nákupy, prechádzky ...),- nezaťažuje dieťa životnými zmenami (sťahovanie, nehody rodičov ...),- zosúladí denný režim doma a v MŠ,- neprerušuje pobyt v MŠ.
2. Týždeň - OBDOBIE PRESADENIA SA	
<p>Ako sa prejavuje dieťa v MŠ</p> <ul style="list-style-type: none">- prvé pokusy o kontakt s rovesníkmi- dieťa sa pokúša presadiť v skupine detí,- začína viac komunikovať,- pokúša sa upútať pozornosť všetkými prostriedkami,- hľadá ochranu u dospelých, ak má problémy s deťmi,- rýchlo sa unaví a ľahko sa rozplače. <p>Ako pomôže dieťaťu učiteľka</p> <ul style="list-style-type: none">- podporuje poznávanie prostredia MŠ,- podporuje poznávanie pravidiel,- podporuje poznávanie ľudí v MŠ,- pomáha riešiť konflikty,- jednotné pôsobenie učiteliek,- dieťa si môže ponechať obľúbenú hračku.	<p>Ako sa prejavuje dieťa doma</p> <ul style="list-style-type: none">- pôsobí nevyrovnane,- často mení náladu,- pocit nespokojnosti,- pocit mrzutosti, únavy- odmietanie,- plačlivosť, únava,- snaha o pozornosť. <p>Ako pomôže dieťaťu rodič</p> <ul style="list-style-type: none">- neprerušuje pobyt v MŠ,- postupne predlžuje pobyt dieťaťa v MŠ,- nelúči sa dlho s dieťaťom,- nezaťažuje dieťa aktivitami,- podporuje priateľstvá z MŠ,- rešpektuje správanie dieťaťa.

3. Týždeň - OBDOBIE UPOKOJENIA, VYROVNANIA SA

Ako sa prejavuje dieťa v MŠ

- dieťa sa istejšie pohybuje v MŠ,
- prejavuje náklonnosť k deťom,
- zaujíma sa o aktivity detí,
- napodobňuje detské vzory.

Ako pomôže dieťaťu učiteľka

- podporuje aktivitu dieťaťa a poznávanie pravidiel,
- podporuje priateľstvá.

Ako sa prejavuje dieťa doma

- je vyčerpané,
- rýchlo sa unaví.

Ako pomôže dieťaťu rodič

- neprerušuje pobyt v MŠ,
- predlžuje pobyt v MŠ,
- podporuje priateľstvá z MŠ,
- rešpektuje psychosomatickú záťaž

Zo skúseností v materskej škole môžeme upozorniť na to, že sa často stáva, že pre dieťa s menšou telesnou odolnosťou je pobyt záťažou a z dôvodu únavy, hluku a námahy sa stane menej odolné voči chorobám a často ochorie. Proces adaptácie sa potom po dlhšej neprítomnosti opakuje. Ak dieťa navštevuje materskú školu nepravidelne, je potom pre neho ťažšie dosiahnuť miesto v skupine. A proces adaptácie sa predlžuje. V záujme predchádzania chorobám a zvyšovaniu odolnosti dieťaťa je dobré v prvých týždňoch zvýšiť príjem vitamínov v prírodnej forme.

Ak dieťa nie je zrelé navštevovať materskú školu, resp. rodina prechádza životnými zmenami - sťahovanie, rozvod, kríza vo vzťahoch, narodenie súrodenca, je možné vstup do materskej školy odložiť.

Čo by malo dieťa pred nástupom do materskej školy vedieť

- **mat' osvojené základné hygienické návyky – umývať sa, používať WC,**
- **čistočne sa obliekať, obúvať,**
- **samostatne jesť lyžicou, piť z pohára,**
- **zaobísť sa bez cumlíka a dojčenskej fľaše,**
- **požiadať o pomoc**

Dieťa nemusí vedieť všetko urobiť samé, ale napr. pri obliekaní sa správa aktívne a pani učiteľka mu "len" pomôže zapnúť gombičky, bundičku, zaviaže šnúrky a pod. Rodičia by tiež mali u dieťaťa rozvíjať samostatnosť.

Nevhodné podmienky v rodinných pomeroch – predpoklad ťažšej adaptácie

Podľa našich očakávaní by mal byť vstup do materskej školy pre deti so súrodencom ľahší ako pre "jedináčikov", pretože už majú skúsenosť s tým, že sa musia deliť o osobu, ku ktorej majú citový vzťah. Môže sa stať, že práve opak je pravdou. To, že niektoré deti so súrodencami zvládajú vstup do materskej školy ťažšie, môže byť zapríčinené:

- Postavením medzi súrodencami vzhľadom na vek - ak má trojročný nováčik len krátku dobu mladšieho súrodenca, môže sa pri vstupe do materskej školy cítiť odstrčený a odložený. Ak je sám mladší alebo najmladší zo súrodenčov, musí sa pravdepodobne po prvýkrát v živote zaobísť bez obvyklej podpory starších súrodenčov.

- Je možné, že rodičia jedináčikov sa v snahe nahradiť chýbajúceho súrodenca snažia skôr a intenzívnejšie nadviazať kontakty s ďalšími deťmi. Jedináčikovia tak majú oveľa väčšie skúsenosti s rovesníkmi ako deti so súrodencami.
- Nováčikovia s menšou telesnou odolnosťou pociťujú pri vstupe do MŠ väčšie zaťaženie. Viachodinový pobyt uprostred hlučných a šantiacich detí je pre ne telesne namáhavý. Takéto deti sa skôr unavia a všetkého majú dosť. V MŠ je aj väčšia pravdepodobnosť, že menej telesne zdatné dieťa ochorie a preto musí byť často doma. Keď deti navštevujú MŠ nepravidelne, je pre ne oveľa ťažšie dosiahnuť pevné miesto v skupine a udržať si ho.
- Rodičia, ktorí okrem najnutnejších vecí (umývanie, obliekanie, jedlo a pod.) venujú svojim deťom málo času, im veľmi sťažujú novú situáciu.
- Ak rodičia nedajú dieťaťu možnosť samostatne objavovať svoje okolie, aj keby bolo spojené s určitými rizikami napr. že dieťa spadne, že sa zašpiní ... nevyvinie sa u neho žiadna dôvera vo vlastné schopnosti. Vstup do materskej školy bude pre takéto dieťa veľmi ťažký.
- Keď sa pôvodné „nie“ niekedy zmení na „áno“ a niekedy zostane „nie“, dieťa nevie, čo je vlastne dovolené. Chýba mu jednoznačné pravidlo správania sa, preto je už pred vstupom do MŠ neisté. Nevie, ako sa má správať. So vstupom do MŠ najviac pribúdajú nové pravidlá a neistota dieťaťa ešte stúpa.
- Deti, ktoré majú za sebou nejakú negatívnu skúsenosť napr. rozvod rodičov, dlhodobý pobyt v nemocnici ... majú spravidla väčšie problémy s prispôbením sa v materskej škole. Následkom predchádzajúceho zážitku nie sú „zocelené“ a reagujú veľmi citlivo.
- Bojazlivé deti väčšinou po vstupe do MŠ zistia, že sa nenaplnili ich najhoršie obavy a uľaví sa im.
- Rodičia, ktorí od začiatku dávajú dieťa do MŠ na celý deň, musia počítať s tým, že sa dieťa bude horšie prispôbovať a bude mať viac problémov. Celodenná návšteva MŠ je pre nováčika podstatne namáhavejšia ako poldenný pobyt.

Navštevovanie materskej školy predstavuje pre deti šancu a výzvu zároveň. Učia sa pohybovať v skupine, presadzovať svoje prania a záujmy prijateľným spôsobom, byť samostatné a tak rastie ich sebadôvera, sebedôvera. Učia sa zachovávať pravidlá skupinového spoluzitia.

Materská škola pomáha dopĺňať rodinnú výchovu. Niekedy je miestom, kde deti prežívajú väčšinu dňa. Učiteľky sa usilujú pomôcť dieťaťu prekonať všetky ťažkosti súvisiace so vstupom do materskej školy, najdôležitejší je však postoj rodičov k materskej škole - ako bolo dieťa doma na tento vstup pripravené.

V posledných rokoch sa deti adaptujú v prostredí materskej školy veľmi dobre, ťažšie je to s adaptáciou rodičov...

„Rodičia! Dajte dieťaťu pocítiť, že ste na neho hrdí, že ho veľmi ľúbite a pobyt medzi kamarátmi je tá najúžasnejšia vec. Strach vo vašich červených uslzených očiach mu istotu nedodajú. Akékoľvek otázky a obavy riešte otvorenou komunikáciou s učiteľkami.

Veľa šťastia!“

Ako pomáha materská škola v adaptácii dieťaťa

1. Umožniť spoznávať prostredie MŠ.
2. Vytvoriť adaptačný plán pre dieťa v spolupráci s rodičom.
3. Umožniť prítomnosť rodiča v materskej škole s dieťaťom.
4. Po dohode s rodičom umožniť predlžovanie pobytu dieťaťa v MŠ bez prítomnosti rodiča.
5. Umožniť dieťaťu vziať si obľúbenú hračku z domu.
6. Vytvárať príjemnú, pohodovú a priateľskú atmosféru.
7. Jednotný prístup učiteliek, vhodný výber metód a foriem práce s deťmi, prítomné prostredie pre deti, zaujímavé aktivity.
8. Rešpektovať individuálne osobitosti detí.
9. Vytvoriť partnerský vzťah s rodičmi.

Získané sociálne skúsenosti dieťaťa v materskej škole majú vplyv na jeho poznávanie, na rozvoj komunikačných kompetencií a na rozvoj osobnosti.

Ako prebieha deň v materskej škole

Život detí v materskej škole sa riadi organizáciou dňa, ktorá je prispôsobená veku detí a akceptuje psycho-somatické potreby detí.

Deň v MŠ po príchode dieťaťa sa začína **hrami a hrovými činnosťami**, ktoré organizuje učiteľka – predkladá a pripravuje pre deti rozmanité činnosti, ktoré pomôžu dieťaťu ráno sa správne naladiť do nového dňa.

Nasledujú **pohybové a relaxačné cvičenia**, ktoré môžu mať formu motivovaného cvičenia, cvičenia s riekankou alebo je to hudobno-pohybová hra. Cieľom je rozohriatie organizmu a precvičenie jednotlivých svalových skupín, nácvik správneho držania tela a relaxácia.

Po **hygiene a desiate** učiteľka plynule prechádza k organizovanej časti dňa, ktorá má formu **výchovno-vzdelávacích aktivít**, počas ktorých si deti rozvíjajú zručnosti, osvojujú a upevňujú návyky, získavajú poznatky a skúsenosti. Poznatky, ktoré si deti osvojujú úzko nadväzujú na ich aktuálnu vedomostnú úroveň, sú z ich blízkeho okolia a ľahko formulované ich detskému chápaniu fungovania sveta. Výsledky z aktuálnej témy týždňa – dosiahnuté ciele - často tvoria výzdobu šatní.

Nasleduje hygiena a pobyt vonku. V rámci **pobytu vonku** učiteľky dbajú o jeho primeranú dĺžku, nakoľko prispieva k otužovaniu detí a predchádzaniu chorobám. Pobyt vonku má organizovanú časť – vo forme vychádzky, pozorovania okolia a rekreačnú časť podľa poveternostných podmienok a momentálnych záujmov detí – športové, pohybové aktivity, hry v piesku, s prírodninami, so snehom...

Po návrate do MŠ z pobytu vonku nasleduje hygiena, obed, po ňom opäť hygiena a postupný pokojný prechod na **popoludňajší odpočinok, spánok**. Pri odpočinku detí učiteľka číta rozprávky, púšťa relaxačnú hudbu.

Po odpočinku, hygiene a olovrante majú deti možnosť zvyšnú časť dňa prežiť **v hrách a hrových činnostiach** podľa vlastnej aktuálnej nálady a záujmu.

Získané sociálne skúsenosti dieťaťa v materskej škole majú vplyv na jeho poznávanie, na rozvoj komunikačných kompetencií a na rozvoj osobnosti.

Pre dieťa je každý deň prežitý v materskej škole plnohodnotný a zmysluplný a môže odchádzať domov s pocitom spokojnosti a dobre prežitého dňa.

„Vy – rodičia môžete jeho zvyšok obohatiť rozhovorom s dieťaťom – čo prežilo v materskej škole, zahrať sa s ním, večer mu prečítať časť z jeho obľúbenej knižky.“

Choré deti nepatria do kolektívu

Rodičia by nemali do materskej školy vodiť deti s liekmi, ktoré vraj nie sú choré, len treba doužívať liek..., - nakoľko prenášajú chorobu na zdravé deti. Po každom infekčnom ochorení dieťaťa je potrebné odovzdať triednej učiteľke potvrdenie od lekára, že dieťa môže nastúpiť do kolektívu alebo vyhlásenie zákonného zástupcu dieťaťa o bezinfekčnosti domáceho prostredia.

Podľa školského poriadku má učiteľka právo odmietnuť prijať do kolektívu choré dieťa, podávať mu lieky.

„Ďakujeme za pochopenie.“

Povinnosti riaditeľky materskej školy

- Vytvorí podmienky na dochádzku dieťaťa do materskej školy, pričom so zákonným zástupcom dieťaťa dohodne dĺžku pobytu dieťaťa v materskej škole.
- Zabezpečí, aby v čase adaptačného pobytu dieťaťa v materskej škole pedagogickí zamestnanci spolupracovali s jeho zákonným zástupcom a prihliadali na individuálne osobitosti dieťaťa a spoločne vypracovali adaptačný plán pre dieťa.
- V prípade zníženej adaptačnej schopnosti dieťaťa a v záujme jeho zdravého vývinu môže riaditeľka materskej školy po prerokovaní so zákonným zástupcom dieťaťa alebo na základe jeho písomnej žiadosti rozhodnúť o prerušení dochádzky dieťaťa do materskej školy na dohodnutý čas alebo o ukončení tejto dochádzky. Následne vystaví rodičovi rozhodnutie o prerušení alebo predčasnom ukončení predprimárneho vzdelávania.
- Riaditeľka je povinná dodržiavať platnú legislatívu a najmä postupovať v zmysle zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vykonávacím predpisom školského zákona vo vzťahu k materským školám je vyhláška MŠ SR č. 306/2008o materskej škole v znení vyhlášky č. 308/2009.

Sedem tajomstiev učiteľky

„Vy zápasíte dvadsať minút s trojročným potomkom, aby ste mu obliekli kabátik, ale jeho učiteľka v materskej škole zvládne 22 detí vrátane toho Vášho za menej ako tri minúty.“

Aké je jej tajomstvo?

Samozrejme, čiastočne má výhodu, že nie je ich rodičom - i malé deti majú väčší rešpekt pred cudzími ľuďmi a dôsledkom je, že sa skôr nechajú vychovávať nimi ako vlastnými rodičmi. Ale tajomstvo nespočíva iba v tom. Učiteľia sa naučili i vymysleli veľa rôznych trikov, aby pomohli malým deťom učiť sa, aby urobili výchovu v triede efektívnejšou a svoju prácu zábavnejšou. Rok čo rok majú nové skúsenosti a dokážu využiť vrodenú súťaživosť detí v tomto veku. Podelíme sa s Vami o tajomstvo ich úspechu.

Tajomstvo č. 1

„Škôlkari nechcú byť v škôlke pomalí.“

Aj vám sa každé ráno dieťa snaží prekaziť pokus vyjsť dverami vášho bytu, ale okamžite sa otočí na päte, keď pani učiteľka oznámi, že je čas vrátiť sa z ihriska späť do škôlky? Vysvetlenie je dosť jednoduché. „**Ked' niečo povieme, deti vedia, že to tak aj myslíme,**“ tvrdia učiteľky. Rodičia úplne bežne povedia na ihrisku svojim deťom – „Už ideme domov“ a potom sa zrazu zastavia a rozprávajú polhodinu s iným rodičom, alebo odchod na požiadanie svojho dieťaťa donekonečna odkladajú. Ak sa rodič takto správa, hrozí mu, že ho dieťa nebude poslúchať, lebo si bude myslieť, že to, čo mu hovorí, nemyslí doslovne. Čo to znamená v praxi? Buďte k dieťaťu nežný, ale súčasne **striktne** dodržiavajte určité pravidlá – dajte mu vedieť päť minút pred odchodom a čas odchodu mu oznámte definitívne a objektívne. Môžete k nemu podísť a vziať ho do náručia, až kým nepochopí, že to myslíte naozaj vážne. Môžete použiť ako signál napríklad zvonček, časovač na vajíčka, alebo blikavé svetlo v detskej izbe, aby každý vedel, že je čas obeda, alebo aby ste naznačili deťom, že je čas odložiť hračky. Aj systém počítania ako napr. „Kým napočítam do 30, chcem vidieť upratanú izbu“, motivuje deti rýchlo upratať. Mnoho rodičov sľubuje deťom sladkú odmenu, ak chcú, aby niečo urobili, ale toto by malo byť naozaj výnimkou – nakoniec, odmena vo forme osobného úspechu znamená pre deti oveľa viac ako odmena formou materiálneho stimulu. Dovoľme deťom medzi sebou súťažiť, pomôže to rozvoju ich rýchlosti a tiež poskytne ohromnú možnosť učenia sa.

Tajomstvo č. 2

„Deti vedia a chcú pracovať s rôznymi predmetmi oveľa skôr, ako si myslíte“

Väčšina rodičov, ak chce deti naučiť pracovať s ceruzkou, perom či nožnicami, robí chybu v tom, že im ich jednoducho dá do rúk. Najprv sa deti majú učiť zvládnuť základné motorické zručnosti a činnosti pomocou takých aktivít, ako sú zbieranie orieškov a malých kociek pomocou kuchynských klieští, navliekanie korálikov na šnúrku, valcovanie plastelíny a dokonca jej strihanie nožnicami. Plastelína je celkom jedno, ako ju deti strihajú. Deti ju môžu strihať ľubovoľným spôsobom a posilniť tak svaly svojich rúk a zároveň sa naučia pracovať s nožnicami. Keď sa dieťa stane trochu zručným, dovoľte mu strihať papier – ale len takým spôsobom, ktorý mu zaručí úspech. Pre deti v predškolskom veku predstavuje vystrihnutie nejakého obrázku často príliš zložitú úlohu – nožnice sa môžu do papiera zachytiť a dieťa nie je schopné ďalej strihať. Lepším riešením je strihanie malých tenkých prúžkov papiera - jedno strihnutie a dieťa prežije pocit veľkého úspechu. Pripravte dieťaťu množstvo tenkých pásikov papiera rôznej farby a škatuľu, do ktorej môže postrihané papieriky vkladať. Potom mu dovoľte nastrihané kúsky papiera nalepiť na papierovú podložku a zavesiť si svoj výtvor na stenu. Rovnako dobrým materiálom na nácvik strihania je kľbko priadze.

Tajomstvo č. 3

„Správny denný režim a pevný čas pre prirodzený odpočinok sú veľmi dôležité“

Možno pokladáte za zázrak, že vaše dieťa si v materskej škole poobede prospí so skupinou iných detí, pretože doma vo svojej pohodlnej posteli to nedokáže. Materské školy majú výhodu oproti rodine. Dieťa je v skupine iných detí, ktoré vykonávajú rovnakú činnosť, takže je to jednoduchšie – dieťa sa riadi vôľou skupiny. A aj keď si nemôžete doniesť dennodenne domov skupinu desiatich trojročných detí, aby si spoločne poobede zdriemli, existujú aj iné riešenia. Deťom doprajte najskôr minimálne pol hodinku na relaxáciu a až potom im umožnite, aby si zdriemli. Buďte pritom opatrní a nevykonávajte s deťmi takú činnosť, do ktorej by sa priveľmi pred spánkom pohrúžili a nechceli ju prerušiť. Mohlo by sa stať, že by odmietli ísť spať. Ďalším krokom je vytvoriť z týchto činností dennú rutinu, systém odpočívania fungujúci na nasledovnom princípe: ten istý čas, tá istá hudba, tá istá posteľ a tie isté očakávania: ticho, alebo spánok. Obmedzenie faktorov, ktoré dieťa rozptyľujú, môže tiež pomôcť, počúvanie relaxačnej hudby potlačí hluk vonkajšieho prostredia.

Tajomstvo č. 4

„Spôsob, akým veci hovoríte, je minimálne tak dôležitý ako to, čo hovoríte.“

Máte problém zaujať pozornosť vášho dieťaťa? V nijakom prípade nezvyšujte hlas. Deťom je jedno s akou hlasitosťou s nimi rozprávate. Učiteľky sa pokúšajú striedať rôzne slovné taktiky, používajú šepkanie, rôzne hlasy, spev alebo ústami vyslovujú slová bez zvuku, aby zaujali pozornosť detí. Používajú i vizuálne pomôcky ako je výrazná mimika, gestikulácia - zdvihnú ruky, dotknú sa prstom svojho nosa a prosia deti, aby urobili to isté, keď budú ticho. Snažte sa, aby pokyny, ktoré deťom dávate, boli krátke, zrozumiteľné a priamočiare.

Tajomstvo č. 5

„Vaše dieťa sa chce obliekať samo.“

Väčšina malých detí túži po pocite nezávislosti, sebadôvery a úspechu a to prichádza i vo chvíli, keď sa dieťa dokáže obliecť samo. Ak mu to chcete uľahčiť, zamyslite sa pri kúpe šiat nad tým, na akom stupni vývoja sa vaše dieťa nachádza. Napríklad, trojročné dieťa sa určite neoblečie tak šikovne do riflí so zipsom a gombíkmi ako napríklad do teplákov. Potom vymyslíte vlastný spôsob, ako dieťaťu pomôcť v samostatnom obliekaní. Ďalšou fintou je označenie šiat, aby dieťa vedelo rozlíšiť, ktorá je predná a ktorá zadná strana oblečenia. Taktiež môžete označiť jednu topánočku hviezdíčkou, bodkou, alebo malou samolepkou a naučiť dieťa, aby si označenú topánočku obúvalo stále na tú istú nohu. Alebo sa opýtajte svojho dieťaťa, či sa jeho topánky na seba hnevajú ak má topánky obuté nesprávne, ak je obuté správne, či topánky budú jedna druhú bozkať - dotýkať sa jedna druhej. Aby ste naučili svoje dieťa narábať so zipsom a gombíkmi, nechajte ho, aby si to vyskúšalo na niekom inom – bude lepšie vidieť, čo robí. Je dôležité aby sa to robilo so skutočným oblečením – dievčenské šaty sú oveľa zložitejšie ako šaty bábiky. Dovoľme vašim deťom, aby obliekali veľkých plyšových medved'ov do svojich šatočiek. A dajte svojmu dieťaťu možnosť, aby mohlo dotiahnuť zips na kabáte potom, čo mu ho zapnete, dodáte mu tým pocit úspechu.

Tajomstvo č. 6

„Dobré skutky a spravodlivé rozdelenie sa nemusia byť traumatizujúce“

Dospelý človek vie, že niekedy jednoducho musí stáť v rade a na niečo čakať. Je s tým zmierený až do chvíle, kým sa niekto pred neho nepostaví a nepredbehne ho. Deti majú rovnaké očakávania spravodlivosti, čestnosti a poctivosti. Väčšina detí sa spravodlivo podelí a bude robiť dobré skutky tak dlho, kým je systém spravodlivý. Keď sa dve deti hádajú o jednu a tú istú vec, pohovoríme si s nimi o tom, že bitkou problém nevyriešia. Po bitke príde len plač a pocity hnevu. Povieme dieťaťu, ktoré je najviac rozčúlené: Dovoľ, aby som si teraz vypočula Janka a potom si vypočujem teba. Ono hneď stíchne, pretože teraz vie, že si vypočujem obe strany. Kým príde rad na neho, trochu sa upokojí. Učiteľka sa potom snaží presvedčiť deti, aby si v budúcnosti pekne hračku vypýtali, alebo ju nechali inému dieťaťu, keď sa s ňou už dohrali. Vraj v siedmich z desiatich prípadov to deti urobia presne tak. Ak tento prístup nefunguje, pomôže vytvorený oficiálny postup pre spravodlivú výmenu hračiek medzi deťmi. Deťom, ktoré čakajú na obľúbenú hračku, stanovte presný časový interval medzi dvoma výmenami. Je to lepšie, ako povedať deťom – počkaj, neskôr, alebo o malú chvíľku príde na teba rad. Tieto metódy majú u detí úspech, ak pre stanovenie tohto času na hranie používame malé presýpacie hodiny.

Tajomstvo č. 7

„Ak chcete dieťa niečo naučiť, hrajte sa.“

Dúfame, že keď prídu deti zo školy domov, povedia, že bola veľká „sranda“, že sa hráme celý deň, pretože hra je spôsob, akým sa deti učia. Všetko robíme zábavnou formou, nie mechanickým učením. Je jednoduché používať písmenká v projektoch a hrách. Odfotíme alebo vystrihneme obrázky predmetov, čo sa začínajú na určité písmeno alebo hľadáme skupiny s jedným, dvomi alebo tromi predmetmi na obrázku a spočítame ich, potom nalepujeme na výkresy a vyrobíme z nich knihy.

„Ale najväčším tajomstvom, prečo sa vaše dieťa môže uvoľniť, tešiť i učiť sa nové veci, je v prvom rade to, že má svoju tajnú zbraň - že Vás úprimne ľúbi a má vašu bezpodmienečnú lásku.“

Základné informácie o dieťati

1. Meno a priezvisko dieťaťa:
2. Deň nástupu do materskej školy:
3. Navštevovalo dieťa kolektívne zariadenie? áno – nie; aký typ:
4. Ktoré závažné ochorenia dieťa prekonalo?.....
.....
5. Bolo dieťa liečené v nemocnici? (*uved'te dôvod*) áno – nie
-
6. Utrpelo dieťa vážny úraz? (*uved'te aký, kedy*) áno – nie
-
7. Trpí dieťa: častými horúčkami, angínami, nachladením, respiračnými ochoreniami, krvácaním z nosa, bolesťami hlavy (*podčiarknite, doplňte*).....
8. Aké lieky dieťa dlhodobo užíva? (*uved'te aj dôvod*).....
.....
9. Neurotické ťažkosti dieťaťa: pomočovanie, nespavosť, ohrýzanie nechtov, zajakavosť (*podčiarknite, doplňte*).....
10. Emocionálne ťažkosti dieťaťa: plačlivosť, bojazlivosť, vzdorovitosť, ťažšia prispôsobivosť(*podčiarknite, doplňte*).....
11. Problémy v správaní: nadmerná živosť, konfliktnosť (*podčiarknite, doplňte*).....
.....
12. Je nesamostatné v sebaobsluže: *obliekaní, obúvaní, stolovaní*
v hygienických návykoch: *umývaní rúk, použítí WC* (*podčiarknite*)
13. Má dieťa získanú alebo vrodenú chybu? (*uved'te akú*).....
.....
14. Má dieťa poruchu: a) zraku áno- nie b) sluchu áno – nie
15. Má dieťa alergiu? áno – nie - akú?
-
16. Iné upozornenie (oznámenia) rodičov:.....
.....
17. Môže byť dieťa pri aktivitách MŠ prepravované autobusom ? áno – nie

V Košiciach dňa:..... Podpis zákonného zástupcu:

Súkromná materská škola Zdravé dieťa,
Severné nábrežie 20, 040 01 Košice

Adaptačný plán

Meno a priezvisko dieťaťa:

Trieda:

Navštevovalo dieťa kolektívne zariadenie pred vstupom do MŠ? **Áno - Nie**

- ak áno, napíšte typ- napr. jasle, MŠ, súkromné detské centrum:

Dĺžka pobytu dieťaťa v MŠ počas adaptačného obdobia

Príklad:

Forma- s účasťou rodiča 1 – 2 hodiny

- bez účasti rodiča 2 – 3 hodiny

4 – 5 hodín resp. poldenný pobyt

*5 – 6hodín vrátane popoludňajšieho odpočinku rodič prichádza
hneď p o odpočinku*

6 – 8hodín resp. celodenný pobyt

Týždeň	Forma
1. týždeň 1.deň 2.-3. deň 4.-5. deň	
2. týždeň	
3. týždeň	
4. týždeň	

V Košiciach, dňa:.....

.....
Podpis zákonného zástupcu dieťaťa

.....
Podpis triednej učiteľky

Súkromná materská škola Zdravé dieťa, Severné nábrežie 20, 040 01 Košice
Hodnotiaci hárok

Meno, priezvisko dieťaťa:

Trieda:Školský rok:

Hodnotenie úrovne adaptácie dieťaťa:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pedagogické poradenstvo a informovanie rodiča:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

V Košiciach, dňa:

.....

Podpis triednej učiteľky